

Skoven er ikke den rene poesi

trods kildevæld og blaa anemoner

En solfyldt og ligefrem lun martsdag.

Der er stille i skoven, for naturens egne lyde opfatter man jo heldigvis ikke som støj. En mærkelig, gnækkende lyd viser sig at komme fra et højt bøgetræ, hvis forgreninger vinden faar til at gnide mod hinanden. „Træet snakker med sig selv",siger skovfoged Th. Hansen.Hankenderskoven og dens lyde som ingen anden, hvad der nu ikke er saa mærkeligt, eftersom han har færdedes i denne skov saa at sige daglig i fyrretyve aar.

Skoven er paa ca. 400 tdr. „lukkede" Stensballe skov, hvis sydlige del afgrænses af Horsens fjord. Fra højtbeliggende punkter i skoven — et af dem hedder „Guldbjerg" — har man udsigt over fjorden med Vorsø

At Stensballe skov er lukket, vil jo sige, at den ikke er aaben for offentligheden. Det har været forsøgt i sin tid, men det faldt ikke saa godt ud. Moderne bymennesker har et besynderligt forhold til naturen. De vil nok „nyde" den, men undser sig samtidig ikke for at skænde og forurene den.

Helt undgaa civilisationens affaldsprodukter i skoven kan man dog ikke. Stranden paa Brakøre er oversaaet med bræddestumper, papir og plastic-emballager, stammende fra lossepladsen i Horsens, hvorfra ragelset ved højvande finder vej ud i fjorden for at ende som et højst uvelkomment „strandingsgods" paa Brakøre. Det er der aabenbart ikke noget at gøre ved.

Der uddannes for

mange forstmænd

Anledningen til vores skovvandring er det faktum, at skovfoged Ih. Hansen mandag den 1. april har beklædt sin stilling 1 40 aar. I et lignende aaremaal har han arbejdet under greverne, nu afdøde Hans Ahlefeldt-Laurvig og sønnen Ditlev Ahlefeldt-Laurvig. Det kom-mer sig saadan, at Hansen i sin tid var ansat et aars tid hos Grev Hans Ahlefeldt-Laurvig, som dengang havde et gods paa Fyn. Saa, fik han ansættelse paa Stensballegaard, der af godsejer Aksel Høyer var blevet købt af Frijsenborg —men der gik kun et aar, saa købte grev Ahlefeldt

En skovvandring med skovfoged Th. Hansen, som den 1. april har virket i Stensballe skov i 40 aar * „Hotel-egen" og „Pindsvine-egen" er nogle af skovens karakteristiske indvaanere * Har der ligget en sørøverborg paa „Guldbjerg"? * Vanskelige aar for skovbruget .. .

Skovfoged Th. Hansen ved opmaalingen af en bøgekævla.

greven og Th. Hansen kom til at samarbejde igen.

Th. Hansen og hans kone bor i det smukke, gamle skovfogedhus, der netop i aar har staaet 1 100 aar. Af de oprindelige bygninger staar kun stuehuset tilbage. En særpræget, høj stentrappe fører op til hoveddøren. Trappen er ved hjælp af kiler udhugget i eet stykke. Det har været en ordentlig krabat af en sten, der er medgaaet hertil. I sin tid har der hørt tjenestejord til skovfogedstedet, og der blev drevet lidt landbrug, men de gamle udbygninger brændte for 12 aar *siden*.

I sin ungdom flyttede Hansen en del omkring til forskellige skovdistrikter. Det er — siger han — nødvendigt for at faa en alsidig uddannelse.

— Jeg stammer fra Sønderjylland, og min mor var hjemmetysker, mens min far var dansksindet. Det kunne selvfølgelig nok give enledning til diskussioner, men i al fordragelighed. Jeg havde tre

gerne være forstmand, men var dog nok aldrig blevet det, om ikke genforeningen var kommet. I Tyskland skal man nemlig først have officersrang for at blive forstmand. Dernede gear de alle i uniformer og er officerer af reserven. Jeg gennemgik grundskolen paa Asmildkloster ved Viborg, blev saa elev i Valbygaardskoven under Giesegaard og senere pas. Feldborg statsplantage. Jeg gik op til eksamen I Stenderup statsskovdistrikt ved Kolding. Saa kom jeg til Aabenraa statsskov og senere til Hvilkilde. Det er som sagt nødvendigt at flytte lidt rundt for at lære alle former for skovdrift at kende.

— Ville De gaa forstvejen igen, hvis De var ung i dag?

— Det ville jeg sikkert, men mulighederne bliver dog mindre og mindre, og der uddannes i dag dobbelt saa mange forstfolk, som der er brug for. Mange af dem gaar da ogsaa over til beslægtede virksomheder, som f. eks. savværksdrift.

Desværre — maa man vel sige — rationaliseres ogsaa forstmandens arbejde. De moderne motor-

save og bilerne bevirker, at skovfogeddistrikterne i dag er dobbelt saa store som forhen, og desuden bliver der mere og mere skrivebordsarbejde. Naa, det gaar endda. Det er jo da heldigvis saadan, at man selv bestemmer, hvornaar man vil gaa i skoven, og hvornaar man vil sætte *sig* ved skrivebordet.

Bøssen blev hængt væk

A propos skrivebord: skovfoged Th. Hansen har ikke alene sans for tal, saadan som hans job kræver det — han har ogsaa mere litterære ambitioner, hvad der gennem mange aar er kommet dette blads læsere til gode I form af de causerende artikler om skoven, som vi regelmæssigt bringer. De er velskrevne og vidner om forfatterens -- „,,Skogvaktarens" -- fortrolighed med de emner, han tager op. Ogsaa som biavler er Hansen en skrivende mand. Han har i mange aar holdt bier og er fortrolig med biernes liv, og herom fortæller han under pseudonymet „Rasmus Røgpuster". Vi tør nok bringe afsløringen ved en lejlighed som denne.

Selv mener Th. Hansen, at hans lyst og evne til at skrive er en arv fra moderen.

Paa vor, skovvandring bestiger vi „Guldbjerg". Det kan tage pusten selv fra en yngre mand, men ikke fra skovfoged Hansen, der trods sine snart 66 aar er adræt som et eger. Paa „Guldbjerg" staar den saakaldte „Pindsvineeg", der kan ses videnom og bruges som sømærke. Dette parti af Stensballe skov er blevet bevaret som fredsskov. Den afdøde forfatter, lærer A. J. Gejlager mente, at der paa „Guldbjerg" har ligget en sørøverborg. Det er ikke usandsynligt. Der kan i hvert fald spores rester af volde. Andre mener, at der her har været et saakaldt — et helligt sted — og det er vel lige saa sandsynligt, eftersom *man* finder et kildevæld *lige* I nærheden. At der saa ydermere staar tolv store bøgetræer paa rad og række, og at træerne i folkemunde hedder „De tolv apostle", skal dog næppe tages højtideligt i denne forbindelse.

Saadan er der saa meget at se og opleve i denne smukke skov. For skovfoged Hansen selvfølgelig endnu mere and for en tilfældig gæst. I de 40 aar, han har virket her, har han plantet tusinder af træer, og han har endog oplevet tredie generation *af* plantning — samling, udplantning og fældning. Fra dette sted, hvor vi staar, har man udsigt over en dyb slugt med naaletræsplantning.

— Her var **kun** **bøg** og egepur, da jeg kom hertil, fortæller skovfogeden. Der er tale om gammel fæstebondeskov, som med afskaffelsen af fæstet kom ind under Stensballe skov. Der berettes om bønderne, at de i 1864 jagede deres bedste heste ned i denne slugt, for at tyskerne ikke skulle tage dem.

Vi passerer Siljebækken og de to smaa Siljesøer, hvor frøerne gyder i denne tid. Inden **længe** vil disse smaasøer være sorte af haletudser.

Hansen fortæller om skovens dyr. Raadyrene er saa tamme, at de løber og leger foran skovfogedboligens vinduer. De er gode venner med hunden „Tjav", som gerne jager dem — men kun for sjov. Der er en pæn bestand af raadyr og fasaner — og saa naturligvis ræve.

De sidstnævnte er ikke saa velsete, naar man som her holder høns. Men Hansen har alligevel luret Mikkelt, idet størstedelen af hønsebestanden er dværghøns, som bare flyver op, naar ræven bliver for nærgaaende.

For 20 aar siden indvandrede en del sikahjorte fra Rathlousdal. De blev ret tamme, men da de begyndte at skrælle barken af træerne, blev skovfogeden sat til at skyde dem.

— Men jeg kunne ikke! siger Hansen. Dyrene stod der ganske tamme og kiggede paa mig. Jeg hængte bøssen væk, og siden har jagten I skoven været lejet ud.

Et lystbetonet arbejde,

men . . .

Skovfoged Hansen har intet besvær med at faa tiden til at gaa. Han er som nævnt ogsaa biavler, og saa har han nogle smaa skove at se til, bl. a. I Sønderjylland.

Livet i skoven holder sin mand ung. Det er det indtryk, man faar, naar man besøger en mand som Th. Hansen. Man skulle jo mene, at det *ikke* var motion, han manglede. Ikke desto mindre spiller Hansen badminton et par timer hver lerdag eftermiddag. De er fire, der spiller sammen i skolens gymnastiksal, og han er den ældste ...

Vi passerer en af skovens kæmper — en 600 aar gammel eg, som har faaet navnet „Hotel-egen", fordi man i dens mange huller og hulninger kan træffe mange loggerende -- bier, maar, eger og spætte.

Efeu gror mange meter op ad den svære stamme. Lidt invalideret er den gamle eg dog. Flere af dens svære grene er knækkede af et voldsomt isslag for nogle aar siden. Alligevel skal den nok kunne staa i 300-400 aar endnu, siger skovfogeden.

Saa er der *lige* at nævne det mest poetiske islæt I dette dejlige stykke natur: de blaa anemoner! De blomstrer i disse dage paa et sted i skoven, som ikke her skal stedfæstes. Man kan jo aldrig vide.

— **Det er et** sundt liv at være forstmand, siger **Th. Hansen**, og det har **jo nok** noget at gøre, med, at det er et lystbetonet arbejde, og at man har oplevelser i skoven hver dag. Det er charmen ved denne bestilling. Men trist er det dog, at de økonomiske forhold i skovbruget er blevet saa ringe, at de maa sammenlignes med landbrugets vilkaar i disse aar. Skovejerne maa kæmpe for at holde skindet paa næsen. Er det ikke sørgeligt, at saa mange effekter, der er velegnet som brænde, skal ligge og raadne i skoven, fordi Ingen har brug for dem. Uforstaaeligt, **at de** ikke udnyttes f. eks. af elværkerne!

40 aars-dagen paa mandag faar ikke lov at gaa ubemærket hen. Skovfoged Th. Hansens arbejdsgiver, grev Ditlev Ahlefeldt-Laurvig, har indbudt til en reception kl. 11 paa Stensballegaard, og senere samler Th. Hansen en kreds af venner og slægtninge om sig til en frokost paa Ejer Baunehøj.

H. R.